

T.C.
SAMSUN
BİLİRKİLER BÖLGE KURULU

Toplantı No : 2021/11
Disiplin No : 2021/75
Karar No : 2021/146

KURUL KARARI

BAKAN :
ÜYE :
ÜYE :
ÜYE :
ÜYE :
ÜYE :
KATİP :

LG L :, T.C.Kimlik No:, Sicil

I. KONU

1. 6754 Sayılı Bilirki ilik Kanununun 14/1 maddesi uyarınca bilirki iler hakkında re'sen yapılan denetimlerin de erlendirilmesine ili kindir.

II. SÜREÇ

2. Kurulumuzun 15/11/2019 tarih ve 17 sayılı toplantısında alınan kararla bölge kurulumuz bilirki i listesine kayıtlı bütün bilirki ilerin Uyap Bilirki i Raporları Ar iv Kaydından, bilirki i olarak görevlendirilip görevlendirilmediklerine bakılıp, görevlendirilmi lerse ve Uyap Ar iv Kaydında bilirki i raporları mevcutsa bunlar üzerinden 6754 S.K.'un 14/1 maddesi uyarınca re'sen denetim yapılmasına karar verilmi tir.

Bu karar kapsamında bilirki i listemizde yer alan bilirki ilerin sicil numarasına göre küçükten büyü e do ru sırayla re'sen denetime ba lanmı olup bu denetimler Bilirki ilik Kanununun 14. Maddesinde belirtildi i üzere;

" Denetim ve inceleme

MADDE 14- (1) Bilirki iler, görevleriyle ilgili tutum ve davranı larının veya hazırladıkları raporların ilgili mevzuata uygunlu u bakımından bölge kurulları tarafından resen veya ba vuru üzerine denetlenir.

(2) Hâkim veya Cumhuriyet savcısı, görevlendirdi i bilirki inin göreviyle ilgili tutum ve davranı larının veya hazırladı ı raporun mevzuata uygun olmadığı na ili kin kanaat edinmesi durumunda, bu hususu bölge kuruluna bildirir.

(3) Bölge kurulları, bilirki i raporlarını özel veya teknik bilgi yönünden denetleyemez.

(4) Bilirki i raporlarının özel veya teknik bilgi yönünden içeri ine ili kin bölge kurullarına ba vuru yapılamaz; yapılan ba vurular incelenmeksizin reddedilir.

(5) Bölge kurulu yaptı ı inceleme sırasında yargı mercilerinden, kamu kurum ve kurulu larından, meslek odalarından, özel hukuk tüzel ki ilerinden ve gerçek ki ilerden inceleme konusuyla ilgili bilgi ve belge talep edebilir. İlgililerce bu talebin yerine getirilmesi zorunludur.

(6) Bilirki ilik sicili ve listesinde kayıtlı olmayıp da 12 nci maddenin altıncı fıkrası uyarınca görevlendirilenler ile listeye kaydolmaktan muaf tutulanlar, 3 üncü maddede belirtilen temel ilkeler ile etik ilkelere aykırı olarak bilirki ilik faaliyetinde bulduklarının tespit edilmesi hâlinde, bölge kurulu kararıyla bilirki ilik yapmaktan yasaklanabilir. Bu karar, ilan edilmek üzere Daire Ba kanlı na bildirilir." a a ıdaki noktalara dikkat edilmektedir.

1- EK L YÖNÜNDEN YÖNETMEL K 55. MADDE

a) Görevlendirmeyi yapan merci.

b) Dosya numarası.

c) Yargılamanın taraflarına ait bilgiler.

- ç) Görevlendirme tarihi ve süresi.
- d) ncelemenin konusu.
- e) Kendisinden gözlemlenmesi ve incelenmesi istenen maddi unsurlar.
- f) nceleme yöntemi.
- g) Bilimsel ve teknik dayanaklar.
-) Gerekçeli sonuç.
- h) Raporun düzenlenme tarihi.
- 1) Bilirki i gerçek ki i ise adı ve soyadı, unvanı, sicil numarası ve imzası.

- 2- UZMANLIK ALANI DI INDA GÖRÜ B LD RME
- 3- HUKUK N TELEND RMEDE BULUNMA
- 4- RAPORU SÜRES NDE TESL M ETMEME
- 5- ET K LKE HLAL YÖNÜNDEN

- A) Yetkinlik ve mesleki özen
- B) Ba ımsızlık
- C) Dürüstlük ve tarafsızlık
- D) Saygınlık ve güven
- E) Görevi kabul yükümlülü ü
- F) Menfaat elde etme yasa ı
- G) Bildirim yükümlülü ü
- H) Reklam yasa ı

Rapor Takip Kontrol Sisteminin uygulanmaya ba ladı ı 18/01/2019 tarihinden önceki dönemde ibraz edilen bilirki i raporlarının teslim tarihlerinin UYAP sistemine kalem personelleri tarafından giri lerinin sa lıklı yapılmadı ı bilinmekle birlikte Rapor Takip Kontrol Sisteminin uygulanmaya ba ladı ı 18/01/2019 tarihinden sonraki dönemdeki gecikmelerin dikkate alınması gerekti i de erlendirilmi tir.

3. İlgilinın özlük dosyası incelendi inde; 11/12/2017 Tarihinde Gaziantep Bilirki ilik Bölge Kurulu Ba kanlı ına bilirki ilik ba vurusu yaptı ı, 26/03/2018 tarihinde Gaziantep Bilirki ilik Bölge Kurulu Ba kanlı ınca 65.05 CRA VE FLAS MEVZUATINDAN KAYNAKLI N TEL KL HESAPLAMALAR uzmanlık alanında Bilirki ilik sicil ve listelerine kabul edildi i;

Gaziantep Bilirki ilik Bölge Kurulunun 29/03/2019 tarih ve 2019/56 sayılı kararı ile Ankara Bilirki ilik Bölge Kuruluna nakil talebinin kabulüne karar verildi i, Ankara Bilirki ilik Bölge Kurulunun 26/05/2019 tarih 2019/673 sayılı kararı ile nakil talebinin kabul edilmi , Bilirki ilik Bölge Kurulunun faaliyete geçmesi ile ilgilinin özlük dosyası Bilirki ilik Bölge Kuruluna gönderildi i, ilgilinin 05/02/2020 tarihli dilekçesi ile Diyarbakır Bilirki ilik Bölge Kuruluna nakil talebinde bulundu u, Bilirki ilik Bölge Kurulunun 14/02/2020 tarih ve 2020/1 sayılı kararı ile Diyarbakır Bilirki ilik Bölge Kuruluna nakil talebinin Mernis adresinin olması nedeniyle reddine karar verildi i anla ılmı tir.

İgili 17/11/2020 havale tarihli dilekçe ile Kurulumuza nakil talebinde bulunmu , Bilirki ilik Bölge Kurulu 04/12/2020 Tarih 2020/84 sayılı kararı ile Samsun Bilirki ilik Bölge Kuruluna nakil talebinin kabulüne karar vererek özlük dosyasını Kurulumuza göndermi tir.

4. İgili sicil numaralı'nin (65.05 CRA VE FLAS MEVZUATINDAN KAYNAKLI N TEL KL HESAPLAMALAR) 6754 S.K.'un 13/1 ve 14/1 maddesi uyarınca re'sen denetimi sonucu ilgili hakkında hazırlanan ön inceleme raporunda; Kurulumuz listesine Kurulumuz 2020/314 Karar Numarası ile 21/12/2020 tarihinde naklen kayıt oldu u anla ılmakla,

Hali hazırda cra Müdürü olarak görev yapıp yapmadı ının özlük dosyasından belli olmadı ı,

Özlük dosyasında Diyarbakır Cezaevinde silahla tehdit suçundan tutuklu kaldı ının görüldü ü, Uyaptan hakkındaki soru turmalar ve davalarla ilgili sorgulama yapıldı ında hakkında açık bulunan soru turma ve davalar oldu unun görüldü ü,

Nitelikli hesaplama uzmanlık alanı için gerekli ilgili uzmanlık alanında fiilen çalı ma yönünden aranılan artları ta ımadı ı,

Uyap Dosya Takip Sorgu Raporlarında 27/04/2018-15/03/2021 tarihi itibariyle 118 adet dosyada bilirki i olarak görevlendirildi i, 48 tanesinde 1 gün ila 66 gün gecikmeli rapor tesliminin oldu u,

İlgilinın yukarıda yazılı kayıtlı uzmanlık alanı dı ında görevlendirmeleri kabul etti i, özellikle 65.01 AKTÜERYA (GÖREMEZL K /DESTEKTEN YOKSUN KALMA) alt uzmanlık alanında görevlendirme aldı ı ve rapor tanzim etti i,

Raporlarında hukuki nitelendirme olacak biçimde açıklamalar, de erlendirmeler yaptı ı, mahkeme esas kararı olacak nitelikte görü ler açıkladı ı,

Böylece HMK'nun 279/4 ve 6754 SK'un 3/2 maddelerini ihlal etti i,

Raporlarında BY'nin 55. Maddesinde belirtilen ekli unsurlarından "ç) Görevlendirme tarihi ve süresi, d) ncelemenin konusu, e) Kendisinden gözlemlenmesi ve incelenmesi istenen maddi unsurlar, f) nceleme yöntemi, g) Bilimsel ve teknik dayanaklar,) Gerekeçeli sonuç, h) Raporun düzenlenme tarihi , ı) Bilirki i gerçek ki i ise adı ve soyadı, unvanı, sicil numarası ve imzası" unsurlarının eksik oldu u belirtilerek bu hususlar noktasında hakkında soru turma açılması ve savunmasının alınması de erlendirilmi tir.

Bu re'sen denetim tespitlerine göre hazırlanan re'sen denetim ön inceleme tutana nda belirtilen hususlarda hakkında **disiplin soru turması açılmasına** ve Bilirki ilik Yönetmeli inin 63/1 maddesi uyarınca **savunmasının** alınmasına **karar verilmi** , 19/03/2021 tarihinde savunması için tebligat çıkartılmı tir.

5. Kurulumuz 22/03/2021 tarih ve 2021/75 Disiplin sayılı yazısı ile Diyarbakır Cumhuriyet Ba savcılı mın 2020/12649, 2020/11967, 2021/730, 2020/29726 CBS sayılı dava dosyalarından (KYOK veya DD ANAME), ve Diyarbakır 5.Asliye Ceza Mahkemesinin 2020/513 Esas sayılı dosyasından (DD ANAME) suretlerinin incelenmek üzere UYAP sistemi üzerinden istenilmi ,

Ayrıca Adalet Bakanlığı ı cra leri Dairesi Ba kanlı ından ilgilinin 6754 Sayılı Bilirki ilik Kanununun 10. maddesinde aranan artları ta ıyıp ta ımadı mın de erlendirilebilmesi bakımından, ilgilinin Gaziantep Bilirki ilik Bölge Kuruluna bilirki ilik müracaatı sırasında icra müdür yardımcısı oldu unu beyan etti i anla ılmakla birlikte hali hazırda görevde olup olmadı mın anla ılmadı ı için ilgilinin halen icra müdür yardımcısı veya ba ka bir ünvanla çalı ıp çalı madı na bakılarak çalı mıyor ise görevden ayrılma sebebinin (istifa / görevden çıkarılma) kurulumuza bildirilmesi istenilmi , gelen 29/03/2021 tarih E-21049425-907.99-517/2892 sayılı cevabi yazısında lginin cra Müdürü Yardımcısı iken 24/02/2020 tarihinde istifaen görevinden ayrıldı ı bildirilmi tir.

Kurulumuzca ön inceleme raporu hazırlanarak tüm belge ve bilgiler incelenmi tir.

6. **İlgilinin 22/03/2021 havale tarihli savunmasında;** "Öncelikle bin ülkemizde geçimimi sa larken Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 1.Maddesine göre; "Herkes, ya ama, maddi ve manevi varlı ı koruma ve geli tirme hakkına sahiptir" hükmü gere ince kazançlarımı bilgi ve birikimim sayesinde Mahkemelerin yaptı ı görevlendirmeler sonucu gelir elde etti im için bu hususların gözetilmesi, Ben geçmi dönemlerde yazmı oldu um raporlarda aldı m e itimler yaptı m incelemeler ve çalı malarımın sonucu olarak Mahkemelerin yapmı oldu u görevlendirmelerde raporlarıma yazdım. Yine mevcut Anayasamızın mahkemelerin ba ımsızlı ı ba lıklı 138 nolu madde de " Hakimler, görevlerinde ba ımsızdırlar; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanı kanaatlerine göre hüküm verirler. Hiçbir organ, makam, merci veya ki i, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hakimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz..." hükümlerini bilen biri olarak katı suretle Sayın Mahkeme kararlarına etki edecek beyanda bulunmam mümkün de ildir. Kaldı ki Sayın Hakimler uzun bir e itim sonucu bu makama geldikleri için bilirki ilerın yönlendirmeleri ile karar vermeleri de Sayın Hakimleri hakir görmekten öteye geçemez. Bizim millet olarak Sayın Hakimlerimize güvenimiz sonsuzdur. Kendi hür iradeleri ile karar vermektedirler. Bilirki i görevlendirmeleri Sayın Hakimlerin serbestçe delil tayin etme hakkı ve davayı aydınlatma görevi oldu u için bende bilgi birikimlerimi, görevlendirildi im dosyalara sundum. Kesinlikte bilgim ve e itimim olmayan konularda bilirki ilik yapmadım. Ben dosyaları e itimim ve bilgim oldu u için aldım. Yönetmelik ile uygulamalar arasında farklılıklar olabilmektedir. Bilirki ilik alanında bir çok uygulama yeni yeni oldu u için yanılmı olabilir. Hakkında açılan soru turma sonrası emin oldu um bir konu oldu ki kayıtlı oldu um uzmanlık alanı dı ında her ne surette olursa olsun dosya alamayaca ım yönünde kanaat olu tur. Bundan sonraki sunaca ım raporlarımda da usul bakımından eksik hususlar olmaması konusunda daha dikkatli olaca ım ve alan dı ı görevlendirmelerde dosya almayaca ım bilinmelidir. Gere ini Sayın Ba kanlı ınızın takdirlerinize arz ederim." ekinde savunmasını sunmu tur.

III. GEREKÇE

7. Hakkında re'sen denetim yapılan ilgilinin; **kayıtlı oldu u uzmanlık alanı**[65.05 CRA VE FLAS MEVZUATINDAN KAYNAKLI N TEL KL HESAPLAMALAR] dır.

İlgilinin kayıtlı oldu u uzmanlık alanı için aranan artlardan **6754 Sayılı Bilirki ilik Kanununun 10/1 (f) maddesinde belirtilen "Bilirki ilik yapaca ı uzmanlık alanında en az be yıl fiilen çalı mı olmak ya da daha fazla çalı ma süresi belirlenmi ise bu süre kadar fiilen çalı mı olmak."** artını ta ımadı ı halde ba vurusunun zuhulen kabul edildi i de erlendirilmi tir.

7. İgili uzmanlık alanını, bu alanda yo un olarak çalı mayan, akademisyen ya da stinaf veya

Yargıtay üyesi, tetkik hakimi olmayan, bu alanlarda en az 5 yıl süreyle çalı an ilk derece hakimleri, avukatları dı ndaki i lerde çalı anların tam olarak bilmeleri mümkün de ildir. Ayrıca, konuyla ilgili Yargıtay icthatlarının da sürekli takip edilerek kanunlarda açıkça belirtilmeyen konularda yüksek mahkemenin yol gösterici uygulamalarının da bilinmesi gerekmektedir ki, ilgili davada yapılacak bilirki ilikte do ru bir rapor tanzimi mümkün olsun. Her ne kadar hakimin hukuki bilgisiyle çözümleyebilece i konularda bilirki iye müracaat edilmesi kanunen yasak olmakla birlikte, bazı hesaplamaların yapılabilmesi için de muhakkak surette o konuyla ilgili hukuki bilgi olması gerekmektedir. İlgilinin icra müdürü olarak çalı mı olması, 6754 S.K.'un 10/1-f maddesi uyarınca istenilen uzmanlık alanında en az 5 yıl çalı mı lı ı kar ılamayaca ı de erlendirilmi tir.

6754 Sayılı Bilirki ilik Kanununun 13/1-a maddesi u ekildedir:

Bilirki ilik sicilinden ve listesinden çıkarılma

MADDE 13- (1) Bilirki iler, a a ıdaki artlardan birinin gerçekte mesi hâlinde sicilden ve listeden çıkarılır:

a) Bilirki ili e kabul artlarının kaybedilmesi veya sicile kabul tarihinde gerekli artların bulunmadı ının sonradan tespit edilmesi.

8. İlgilinin yukarıda yazılı kayıtlı uzmanlık alanı dı nda görevlendirmeleri kabul etti i, özellikle 65.01 AKTÜERYA (GÖREMEZL K /DESTEKTEN YOKSUN KALMA) alt uzmanlık alanında görevlendirme aldı ı ve rapor tanzim etmek suretiyle uzmanlık alanı dı nda görü açıkladı ı görülmü tür.

6754 S.K.'un 6/2-a maddesinin verdi i yetkiye istinaden Adalet Bakanlığı Hukuk leri Genel Müdürlü ü Bilirki ilik Daire Ba kanlı ı nca belirlenen bilirki ilik temel ve alt uzmanlık alanlarında gayrimenkul de erleme uzmanlarının kaydolabilece i 05 kodlu kamula tırma temel uzmanlık alanı dı nda 18 kodlu gayrimenkul geli tirme ve de erleme temel uzmanlık alanı da bulunmaktadır. Kamula tırma davalarının dı nda arazi ve arsa de erleme ile yapı de erleme raporları bu uzmanlık alanına kayıtlı bilirki iler tarafından yapılabilmektedir. Bu uzmanlık alanına kayıt için o alanda en az 5 yıllık fiili çalı ma aranmaktadır.

Belirlenen her bir temel ve alt uzmanlık alanının aranılan artları farklı olup, o yüzden bilirki ilerinin kayıtlı olmadıkları uzmanlık alanında rapor düzenlemelerini yasaklayan kanun koyucu, kanunun ihlali olarak ilgililer hakkında sicilden çıkarma ba ta olmak üzere çe itli yaptırımlar öngörmü tür.

Mahkemeler tarafından yapılan görevlendirmelerde uzmanlık alanlarına tam dikkat edilmedi i, uzmanlık alanlarının tam olarak farkında olunmadı ı yapılan görevlendirmelerden anla ılmaktadır. Mahkemelerce herhangi bir dosyada bilirki i olarak görevlendirilmi olmak, uzmanlık alanının uygunlu u bakımından görevlendirmenin 6754 S.K.'a uygun oldu u anlamına gelmemektedir.

HMK'nun "Bilirki inin haber verme yükümlülü ü" ba lıklı 275/1 maddesine göre ; "(1) *Bilgisine ba vurulan bilirki i, kendisine tevdi olunan görevin, uzmanlık alanına girmedi ini, inceleme konusu maddi vakıaların açıklı a kavu turulması ve tespiti için, uzman kimli i bulunan ba ka bir bilirki i ile i birli ine ihtiyaç duydu unu veya görevi kabulden kaçınmasını haklı kılacak mazeretini bir hafta içinde görevlendirmeyi yapan mahkemeye bildirir.*"

HMK 275/1 maddesindeki düzenlemenin amacı, hakimin uzmanlık alanı seçiminde bir hata yapması ya da ba ka uzmanlık alanlarından da bilirki i seçmesi gerekirken bunu yapmaması halinde görevlendirilen bilirki inin bu durumu mahkemeye bildirerek bu hatanın ba tan giderilmesini sa lamaya yöneliktir. Böylece, özel ve teknik bilgisine ba vurulacak bilirki ilerinin do ru uzmanlık alanında görevlendirilmeleri sa lanarak tek seferde hükme esas alınmaya elveri li bilirki i raporu aldırılmasının temini suretiyle hem yargılama ekonomisi hem de yargılama sürelerinde kayıplara neden olunmaması sa lanmı olacaktır.

9. 6754 Sayılı Bilirki ilik Kanunu öncesinde, il adli yargı adalet komisyonları tarafından hukuk mahkemeleri ve ceza mahkemeleri için ayrı ayrı bilirki i listeleri olu turulmaktaydı. Bu listeler olu turulurken, belirli bir uzmanlık alanı kodifikasyonu bulunmamaktaydı. Ba vuru sahipleri, kendilerinin hangi alanda bilirki ilik yapabilece ini dü ünüyorlarsa, o alanların tamamında, hiçbir yeterlilik belgesi aranmaksızın listelere kayıt olabiliyorlardı.

6754 S.K ile ülkemizde ilk kez bilirki ilik temel ve alt uzmanlık alanları ve bu temel ve alt uzmanlık alanları için aranılan yeterlilik artları, kanunun 6/2-a maddesinin verdi i yetkiyle Adalet Bakanlığı Hukuk leri Genel Müdürlü ü Bilirki ilik Daire Ba kanlı ı tarafından belirlendi ve ilan edildi. Böylece, her önüne gelen istedi i uzmanlık alanına kayıt olamayacak, ancak ilgili uzmanlık alanı bakımından aranılan yeterlilik artlarını ta ıyanlar o uzmanlık alanına kayıt olabileceklerdir.

Bilirki ilik müessesesinin yargılama faaliyeti içindeki önemi ve bilirki i raporunun verilecek karara etkisine bakıldı ında, bilirki ilik görevinin kamu görevi niteli inde bir görev oldu u ve bu görevin gerçekten uzmanlık alanı bakımından hem mesleki tecrübeyle hem de özel ve bilimsel bilgi yetkinli iyle desteklenmesi gerekti i ortadadır.

10. Bilirki i raporları dayanak olu turularak verilen kararların, eskiden ve halen temyiz mercileri olan Yargıtay ve Danı tay tarafından, 2016 yılı Eylül ayından itibaren de istinaf mahkemeleri olan Bölge Adliye ve dare Mahkemeleri tarafından aldırılan bilirki i raporlarının hükme esas alınmaya elveri li olmadıkları için bozulma ve yeni rapor alınma oranlarının yüksekli i bilinen bir gerçektir.

Bütün bu hususlar birlikte de erlendirildi inde, bilirki ilik uzmanlık alanlarının ve bu alanlar için aranan artların belirlendi i hali hazır uygulamamızda, bu uzmanlık alanlarına uygun olarak bilirki i görevlendirmelerinin yapılması hem görevlendirme mercileri bakımından hem de bilirki iler bakımından kanunen emredici bir zorunluluktur.

Herhangi bir uzmanlık alanında listeye kayıt olan bir bilirki inin, bu uzmanlık alanı dı nda bir alanda dosya kabul etmesi ve görü açıklaması kendisi bakımından bilirki ilik temel ilkelerine aykırılık te kil edece i açıktır.

11. Igilinin UYAP bilirki i raporları ar iv kaydında kayıtlı raporlarından yapılan incelemelerde raporlarında hukuki nitelendirme olacak biçimde açıklamalar, de erlendirmeler yaptı ı, mahkeme esas kararı olacak nitelikte görü ler açıkladı ı görülmü tür. Bu kapsamda iki bilirki i raporunda yaptı ı hukuki nitelendirme kabul edilen kısımlar u ekildedir:

Çorum 4.Asliye Hukuk Mahkemesinin 2018/242 Esas sayılı raporunda Sorumluluk ba lı ı altında; " Dosya arasına alman kaza tespit tutana ı, trafik kayıtları ve emniyet müdürlü ünün cevabı yazılarının incelenmesinde kazaya karı an plakalı araç sürücüsünün davalı, araç malikinin ise davalı Ltd. ti oldu u anlaşılmı tir.

Kazaya kan an plakalı aracın sigorta poliçesinin dosya arasında bulundu u, incelenmesinde; sigortacısının Sigorta A ., sigortalısının Ltd. t . oldu u, aracın poliçe numarası ile 27/12/2009 kaza tarihini kapsar ekilde 30/04/2009-30/04/2010 vadeli olarak sigortalandı ı, poliçede ki i ba na teminat limitinin (sakatlanma ve ölüm) 150,000,00 TL (kaza tarihi itibariyle 150.000,00 TL) olarak belirlendi i görülmü tür.

Yukarıda ayrıntıları yazılı kaza tespit tutana na ve kusur raporuna göre davaya konu kazaya plakalı araç sürücüsü davalı %100 kusuru ile neden olmu tur, davalı sürücü haksız fiil hükümleri uyarınca, davacının zararının tamamından, di er davalılarla birlikte mü tereken ve müteselsilen sorumlu olacaktır,

2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 91. maddesi delaletiyle 85. maddesinde aracın i letilmesi nedeniyle meydana gelen zararlardan araç i leteninin sorumlu oldu u ve letenin bu sorumlulu unun kar ılanması için trafik sigortası yaptırmasının zorunlu oldu u düzenlenmi tir. Yukarıda ayrıntıları yazılı trafik kaydına göre kazaya kan an plakalı aracın maliki davalı Ltd. ti dir. Bu nedenle maliki oldu u aracın sebep oldu u zarardan di er davalılarla birlikte mü tereken ve müteselsilen sorumlu olacaktır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu m. 91. ve Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası Genel artları m, A/I'de, sigortacı poliçede belirtilen aracın i letilmesi sırasında bir kimsenin ölümüne veya yaralanmasına veya bir eyin zarara u ramasına sebebiyet vermi olmasından dolayı 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununa göre i letene dü en hukuki sorumlulu u zorunlu sigorta limitlerine kadar temin edece i, düzenlenmi tir. Karayolları Trafik Kanuna göre, zorunlu mali sorumluluk sigortası yaptırmak zorunludur. Zorunlu trafik sigortasında sigortacının kar ılamakla yükümlü oldu u zararlar, i letme halinde bulunan motorlu aracın neden oldu u kazalarda üçüncü ki ilerın yaralanması, ölmesi veya mallarının hasara u ramasından do an zararlardır. KTK m. 86/I'e göre sigortacının sorumlulu undan bahsedebilmek için, zorunlu trafik sigortası yapılan aracın üçüncü ki ilerın zaranna neden olacak bir kazaya karı ması ve bu kazada sigortalı araç i leteninin sorumlu bulunması gerekir. Yukarıda ayrıntıları yazılı sigorta poliçesine göre kazaya kan an plakalı araç sigortacısı davalı Sigorta A 'dir. Bu nedenle davalı sigorta irketi, sigortalısının neden oldu u zarardan, di er davalılarla birlikte mü tereken ve müteselsilen sorumlu olacaktır.

..... sigortasında sigortacı, KTK'nın 91/1. maddesi gere ince i letenin aynı yasanın 85/1, maddesinde öngörülen hukuki sorumlulu unu üzerine aldı na göre olu an riziko sebebiyle sigorta ettiren, zarar görenlere kar ı hangi oranda temerrüt faizi ödemesi gerekiyor ise, sigortacı da aynı oranda temerrüt faizi ödemesi gerekir. Yerle ik Yargıtay kararlarında da vurgulandı ı üzere sigortalı aracın ticari nitelikli olması halinde avans faizi, hususi nitelikli olması halinde ise yasal faiz talep edilebilecektir. Dosya ara ma alınan trafik kayıtlarından kazaya kan an aracın yük nakli için ticari amaçlarla kullanıldı ı, bu nedenle ticari faiz talep edebilece i hususu mahkemenin takdirine arz olunur.

Dava trafik kazası sonucunda meydana gelen haksız fiil hukuksal sebebine dayanmaktadır. Haksız fiilden kaynaklanan tazminat davalarında tazmin yükümlülü ü ba ka bir ihtara ve ihbara gerek olmaksızın,

zararın do du anda ba ka bir anlatımla olay tarihi itibariyle muaccel hale gelir. Zarar gören, kısmi davaya, ek davaya veya ıslaha konu etti i kısma haksız fiilin gerçekleşti i tarihten itibaren faiz talep edebilecektir. Bu nedenle davalı sürücü ve araç maliki yönünden temerrüt tarihi haksız fiil (kaza) tarihi olan 27/12/2009 tarihi olacaktır.

Trafik kazaları esas niteli i itibariyle haksız eylemden sayılan hallerden oldu u halde davalı davalı sigorta irketi ile araç i leteni arasındaki ili ki sözleşme mesel bir ili kidir. Sözle me tarihinde yürürlükte olan KTK madde 99 hükmü uyarınca "sigortacılar, hak sahibinin kaza veya zarara li kintespit tutana nı veya bilirki i raporunu, sigortacının merkez veya kurulu larından birine iletti i tarihten itibaren sekiz i günü içinde zorunlu mali sorumluluk sigortası sınırları içinde kalan miktarları hak sahibine ödemek zorundadırlar," Ancak sigorta irketine ba vurulmadan dava açılması ya da icra takibine ba lanması halinde bu tarihte temerrüd gerçekleşecektir. Her ne kadar taraflar arasındaki ili ki sözleşme mesel bir ili ki olsa da esas itibariyle alacak haksız fiil hükümlerine dayandı undan sigorta irketi gerek kendisine ba vuru tarihinde ve gerekse aleyhine açılan dava veya icra takibi tarihinde zararı belirleme ve ödeme yükümlülü ünde oldu undan kısmi dava, ek dava veya ıslah ile talep edilen maddi tazminattan da yine kendisine yapılan ba vuru veya aleyhine açılan dava ve icra takibi tarihinden itibaren i leyecek faiziyle birlikte sorumlu olacaktır.

Dosyanın incelenmesinde, davacı vekilinin 30/04/2018 tarihli dilekçesi ile davalı sigorta irketine ba vuru yaparak davacı müvekkilinin davaya konu edilen kaza sebebiyle u radı ı maddi zararların kar ilanmasını talep etti i, dilekçe ekine kaza tensip tutana ı, bilirki i raporu ve tedavi evraklarını ekledi i, dilekçenin davalı sigorta irketine 25/06/2018 tarihinde ula tı ı, buna göre davalı sigorta irketinin dilekçenin kendisine ula tı ı tarihten 8 i günü sonrası olan 11/07/2018 tarihinde temerrüde dü tü ü de erlendirilmi tir."

Çorum Tüketici Mahkemesinin 2019/45 Esas- 2021/2 Talimat sayılı raporunda sorumluluk ba lı ı altında; "Yukarıda yapılan açıklamalar ve ncelenen mevzuat hep birlikte de erlendirildi inde Karayolları Trafik Kanununun 36. maddesinde motorlu araçların, sürücü belgesi sahibi olmayan ki iler tarafından karayollarında sürülmesi ve sürülmesine izin verilmesi yasaklanmı 95. maddesinde ise sigorta sözleşme mesinden veya sigorta sözleşme mesine ili kin kanun hükümlerinden do an ve tazminat yükümlülü ünün kaldırılması veya miktarının azaltılması sonucunu do uran haller zarar görene kar ı ileri sürülemez i ve ödemede bulunan sigortacının, sigorta sözleşme mesine ve bu sözleşme meye li kin kanun hükümlerine göre, tazminatın kaldırılmasını sa layabilece i oranda sigorta ettirene ba vurabilece i düzenlenmi tir.

Her ne kadar sigortalı araç sürücüsünün ehliyeti bulundu u savunmasında bulunulmu ise de Suriye, karayolu trafi i konvansiyonuna taraf olan ülkeler arasında bulunmadı ndan dolayı ülkemizde ya ayan bir Suriyeli Türkiye'de araç kullanabilmek için Türkiye'de geçerli olan bir sürücü belgesi edinmek zorundadır. Suriye ülkesinden alınan sürücü belgesi geçerli de ildir.

..... Poliçesi Genel artlarının 4/b maddesinde tazminatı gerektiren olayın, aracın Karayolları Trafik Kanunu'na göre gereken ehliyetnameye haiz olmayan kişiler tarafından sevk edilmesi sonucunda meydana gelmi olması halinde, sigortacının bu hususu zarar görenlere kar ı ileri süremeyece i ve fakat ödemede bulduktan sonra tazminatın kaldırılmasını veya azaltılmasını sa layabilece i oranda sigorta ettirene rücu edebilece i hükme ba lanmı bulunmaktadır. sigortacı ehliyetsiz araç kullanılması sebebine dayanarak kendi ak di olan sigortalı davalıya onun veya sigortalı aracın sürücüsünün kusuru oranında rücu edebilir. Zira araç sahibinin sorumlulu u di er bir deyi le kar ı araç malikine tazminat ödeme yükümlülü ü aracı kullanan sürücü ehliyetsiz olsa dahi kusur esasına dayalıdır. Sigortalı aracın, gereken ehliyetnameye haiz olmayan ki i tarafından kullanılması ve bu ki inin (sürücüsünün) kusurlu olması rücu etmek için yeterli olup, rizikonun gerçekleşme mesinden, ehliyetsiz araç kullanmanın asli unsur olması ya da münhasıran ehliyetsizlik sebebiyle kazanın meydana gelmesi gerekmemektedir. Yargıtay uygulamaları da bu yöndedir.

Davalının i leten /maliki oldu u aracı Türkiye'de geçerli bir sürücü belgesi bulunmayan'ye vererek ehliyetsiz araç kullanmasına izin vermesi ve meydana gelen kazada sürücüsünün %25 oranında kusurlu olması sebebiyle davacı sigorta irketinin hak sahibinde ödedi i tazminatı sürücüsünün kusuru nispetinde zarar sorumlusu/sorumlularına rücu edebilecektir.

Davacı sigorta irketi hak sahibine 08/10/2018 tarihinde 31.365,04 TL tazminat ödemesi yapmı tır, hak sahibinin ödeme tarihi itibariyle gerçek zararı 40.606,53 TL'dir. Meydana gelen kazada sürücüsünün %25 kusuru bulunması nedeniyle sürücü ve araç letin ne rücu edilebilecek tutar; $40.606,53 \text{ TL} \times 0,25 = 10.151,63 \text{ TL}$ 'dir.

Davalı araç i leteni hak sahibine ödenen tazminatın sürücüsünün kusuruna isabet eden kısmından 08/10/2018 ödeme tarihinden 26/12/2018 icra takip tarihine kadar geçen 79 gün için i leyecek yasal (%9) faiziyle birlikte sigorta irketine kar ı sorumludur. Bu sebeple icra takip tarihi itibariyle sigorta irketinin talep edebilece i faiz miktarı; $10.151,63 \text{ TL} \times 9 \times 79 / 36500 = 197,75 \text{ TL}$ 'dir."

Böylece hem uzmanlık alanı dı nda görü açıklamak hem de hukuki nitelendirme yapmak

suretiyle HMK'nun 279/4 ve 6754 SK'un 3/2 maddelerini ihlal etti i kabul edilmi tir.

12. İlgilinin hazırlamı oldu u bilirki i raporlarında BY'nin 55. Maddesinde belirtilen ekli unsurlarından "ç) Görevlendirme tarihi ve süresi, d) ncelemenin konusu, e) Kendisinden gözlemlenmesi ve incelenmesi istenen maddi unsurlar, f) nceleme yöntemi, g) Bilimsel ve teknik dayanaklar,) Gereğçeli sonuç, h) Raporun düzenlenme tarihi , ı) Bilirki i gerççek ki i ise adı ve soyadı, unvanı, sicil numarası ve imzası" unsurlarının da eksik oldu u görülmü tür.

13. İlgili hakkında Diyarbakır Cumhuriyet Ba savcılı mın 2020/11967 soru turma sayılı dosyasında Ki ilerin Huzur ve Sükununu Bozma, Mala Zarar Verme suçundan:

- Diyarbakır Cumhuriyet Ba savcılı mın 2020/12649 soru turma sayılı dosyasında Tehdit, Ki isel Verileri, Hukuka Aykırı Olarak Ele Geçirmek veya Yaymak suçundan;

- Diyarbakır Cumhuriyet Ba savcılı mın 2020/29726 soru turma sayılı dosyasında ftıra suçundan;

-Diyarbakır Cumhuriyet Ba savcılı mın 2021/730 soru turma sayılı dosyasında Hakaret, Silahla Tehdit suçundan;

- Diyarbakır 5. Asliye Ceza Mahkemesinin 2020/513 Esas sayılı dosyasında Ki ilerin Huzur ve Sükununu Bozma - Tehdit - Sesli Yazılı veya Görüntülü Bir leti ile Hakaret suçlarından kovu turmanın derdest oldu u anla ılmı tir.

Hakkındaki bu soru turma ve kovu turmaların, Bilirki ilik Yönetmeli inin 10. Maddesindeki düzenleme kapsamında, ilgili hakkındaki bilirki ilik görevinin gerektirdi i **saygınlık ve güven duygusunu zedeledi i de erlendirilmi tir.**

14. Bütün bu hususlar gözetilerek, ilgilinin 6754 SK'un 13/1-a maddesi uyarınca kayıtlı oldu u uzmanlık alanına ili kin artları ta imadı ı kabul edilerek öncelikle bu nedenle bilirki ilik sicilinden ve listesinden çıkarılmasının gerekti i, ayrıca kayıtlı oldu u uzmanlık alanının dı nda ba ka uzmanlık alanlarında ve hukuki nitelendirme olu turacak biçimde görü ler açıklamak suretiyle 6754 SK'un 3/2 ve 6100 SK'un 279/4 maddelerini ihlal etti i ve BY'nin 10. Maddesinde düzenlenen saygınlık ve güven ilkesini zedeledi i ve raporlarında aynı yönetmeli in 55. Maddesinde belirtilen ekli unsurların bir kısmı bakımından eksiklikler bulundu u gözetilerek ilgilinin bilirki ilik sicilinden ve listesinden çıkarılmasına karar verilmesi de erlendirilmi tir.

IV. KARAR

15. Yukarıda açıklanan gerekçelerle hakkında resen denetim yapılan **ilgilinin 6754 SK'un 10/1-f maddesindeki artları ta imadı ı için aynı kanunun 13/1-a maddesi uyarınca;** kayıtlı oldu u uzmanlık alanının dı nda ba ka uzmanlık alanlarında ve hukuki nitelendirme olu turacak biçimde görü ler açıklamak suretiyle 6754 SK'un 3/2 ve 6100 SK'un 279/4 maddelerini ihlal edilmesi; hakkında Diyarbakır 5. Asliye Ceza Mahkemesinde devam eden dava, Diyarbakır CBS de açık bulunan soru turmalar nedeniyle BY'nin 10. Maddesinde düzenlenen Saygınlık ve Güven ilkesinin ihlal edilmesi ve raporlarında BY'nin 55. Maddesinde belirtilen ekli unsurların bir kısmı bakımından eksiklikler bulunması gözetilerek 6754 SK'un 13/1-ç maddesi uyarınca **B L RK L K S C L NDEN VE L STES NDEN ÇIKARILMASINA,**

16. -a) Karardan bir suretin **ilgilinin elektronik posta adresinden tebli ine,**

-b) Karardan bir suretin Adalet Bakanlığı Hukuk leri Genel Müdürlü ü Bilirki ilik Daire Ba kanlı na gönderilmesine,

17 . Bu karara kar ı ilgilinin, 6754 S.K.'un 15/1 maddesi uyarınca tebli tarihinden itibaren otuz gün içinde kararı veren Samsun Bilirki ilik Bölge Kuruluna yazılı olarak itirazda bulunabilece ine **OYB RL** ile karar verildi. **05/04/2021**

Ba kan **e-imzalıdır**

Üye **e-imzalıdır**

Üye **e-imzalıdır**

Üye **e-imzalıdır**

Üye **e-imzalıdır**

Üye **e-imzalıdır**

Zabıt Katibi **e-imzalıdır**